U školi Gospodnje službe

Benediktinski samostan sv. Petra u Cresu

»Neka se Boga boje u ljubavi.
Svog opata nek' ljube iskreno i ponizno.
Ama baš ništa nek' ne pretpostavljaju Kristu,
koji nek' nas sve zajedno dovede u vječni život.«

Pravilo sv. Benedikta, 72. poglavlje, 9.-12. redak

U znak zahvalnosti našoj dragoj majci opatici
M. Mauri Jenko za 40 godina njenog
razboritog i poučljivog vodstva.

Davnoga 12. stoljeća benediktinski samostan sv. Petra kao da je, poput barke, doplovio odnekud i usidrio se izvan creskih zidina, na osami, tik uz more. U svojoj dugoj povijesti preživio je nekoliko požara, no oni su ostavili traga samo u arhitekturi zgrade. Pod ovim drevnim krovovima koludrice su uvijek ostajale istovjetne u svom pozivu. Molile su i radile u vremenu kada ih je u samostanu bilo preko četrdeset i tada kada je ostala samo jedna sestra, a to isto čine i danas.

Benediktinke u našim krajevima ljudi od davnina zovu koludricama (od grč. *kalos geros* = dobar, mio starac), da bi nas tako razlikovali od drugih redovnica i časnih sestara. Mi, koludrice, provodimo život u osami i povučenosti ne zbog toga da bismo pobjegle od svijeta, već da svijet više približimo Bogu. To činimo ne samo molitvom, već i konkretnim radom: u prošlim vremenima odgojem ženske mladeži, a danas primanjem gostiju u duhu Evanđelja i prema riječima našega sv. oca Benedikta:

»Svima neka se iskaže prikladno štovanje, osobito domaćima po vjeri i hodočasnicima.«

Pravilo sv. Benedikta
53. poglavlje, 2. redak

Sv. Benedikt (5. – 6. st.), milošću i imenom Blagoslovljen, već od djetinjstva posjedovaše zrelost poput starca, kako o njemu piše sv. Grgur Veliki. Rodom je bio iz plemićke obitelji, iz pokrajine Nursije, odakle je poslan u Rim na više nauke. Videći da na tom putu mnogi hrle u ponor poroka, prekida studij, ostavlja očinsku kuću, te se povlači u Subiaco, u jednu špilju i tu živi sam pred očima Svevišnjega.

Tu, u samoći i tišini, molitvom, vježbanjem u krepostima i unutarnjom borbom, sazrijeva Benedikt u savršen lik budućeg učitelja i voditelja duša. Uskoro se oko njega stanu sakupljati učenici i Benedikt im postaje ocem, opatom. Osniva dvanaest samostana, a sam se s izabranim učenicima povlači u Montecassino. Ondje je oživotvorio ideal benediktinskog monaštva, ondje je napisao svoje besmrtno Pravilo, ondje je, stupivši na vrhunac osobne svetosti, stojeći u bogomolji, okrijepljen Gospodnjim tijelom i krvlju, potpomagan od učenika, ispustio duh.

Redovnička su pravila u povijesti kršćanstva nastala u vrijeme kada su vjerske skupine, želeći savršenije živjeti po Evanđelju, započele provoditi zajednički život po samostanima. Već od 4. stoljeća ti se kršćanski obraćenici, kojih je život sasvim usmjeren na osobu Isusa Krista, nazivaju monasima (žen. monahinje, a u našim krajevima koludrice).

Osnovne vrednote koje pravila naglašavaju su: molitva, zajednica i rad. Zajednički život zahtijeva skupno prihvaćene smjernice i odredbe koje ujedinjavaju živote pojedinaca, čineći tako od njih jednu obitelj, na čelu koje je opat kao Kristov namjesnik. Pravila redovito stvaraju Duhom Svetim nadahnute osobe oko kojih se zatim okupljaju zajednice.

Tako je nastalo i Pravilo našega sv. oca Benedikta koje je on napisao za svoje nebrojene duhovne kćeri i sinove, a oni i danas, nakon 15 stoljeća žive po njemu. Ono je put prema svetosti kojim je sv. Benedikt sam prvi hodio, jer svetac nikako nije mogao učiti drukčije no što je sam živio.

Sastav je Benediktova Pravila vrlo jednostavan, a odlikuje se razboritom umjerenošću i jasnoćom riječi. Započinje Proslovom koji rasvjetljuje narav i važnost monaškog poziva. Zatim se govori o zajedničkoj i osobnoj molitvi. Monah je posvećen Bogu i njegov život služi slavljenju Boga. Tome pridonosi i ozračje samostana: samoća, šutnja, red i mir. Značajna su i poglavlja Pravila u kojima se donose odredbe o radu. U 3. dijelu Pravila sv. Benedikt iznosi različite situacije u monaškom životu; govori o odnosu prema poglavarima i braći. Duhovni nauk čitavoga Pravila izvire iz Svetoga Pisma, osobito iz Psalama, Mudrosnih knjiga, Evanđelja i poslanica sv. Pavla. Monaški ideal sv. Benedikta nastoji stvoriti savršenog kršćanina koji vjerno nasljeduje Krista. Monaški i uopće kršćanski život je umijeće koje treba naučiti, izvršavati i u njemu se usavršavati:

**»A radionica, u kojoj sve to moramo marljivo izvršavati,
jest samostanska odvojenost i stalno življenje u zajednici.«**

Pravilo 4,78

obrote Tvoje, Gospodine, puna je zemlja;
nauči me odredbama svojim.

Ps 119 (118), 64

»Zato ti koji žuriš u nebesku domovinu,
s Kristovom pomoću obdržavaj ovo skromno Pravilo,
što smo ga sastavili za početnike.
Tada ćeš napokon i ti uz Božju zaštitu
dospjeti do spomenutih visina nauka i kreposti.«

Pravilo 73, 8-9

Čim se začuje znak za Službu božju,
pohiti se s najvećom žurbom,
da se ništa ne pretpostavi djelu Božjem.

Pravilo, 43,1-3

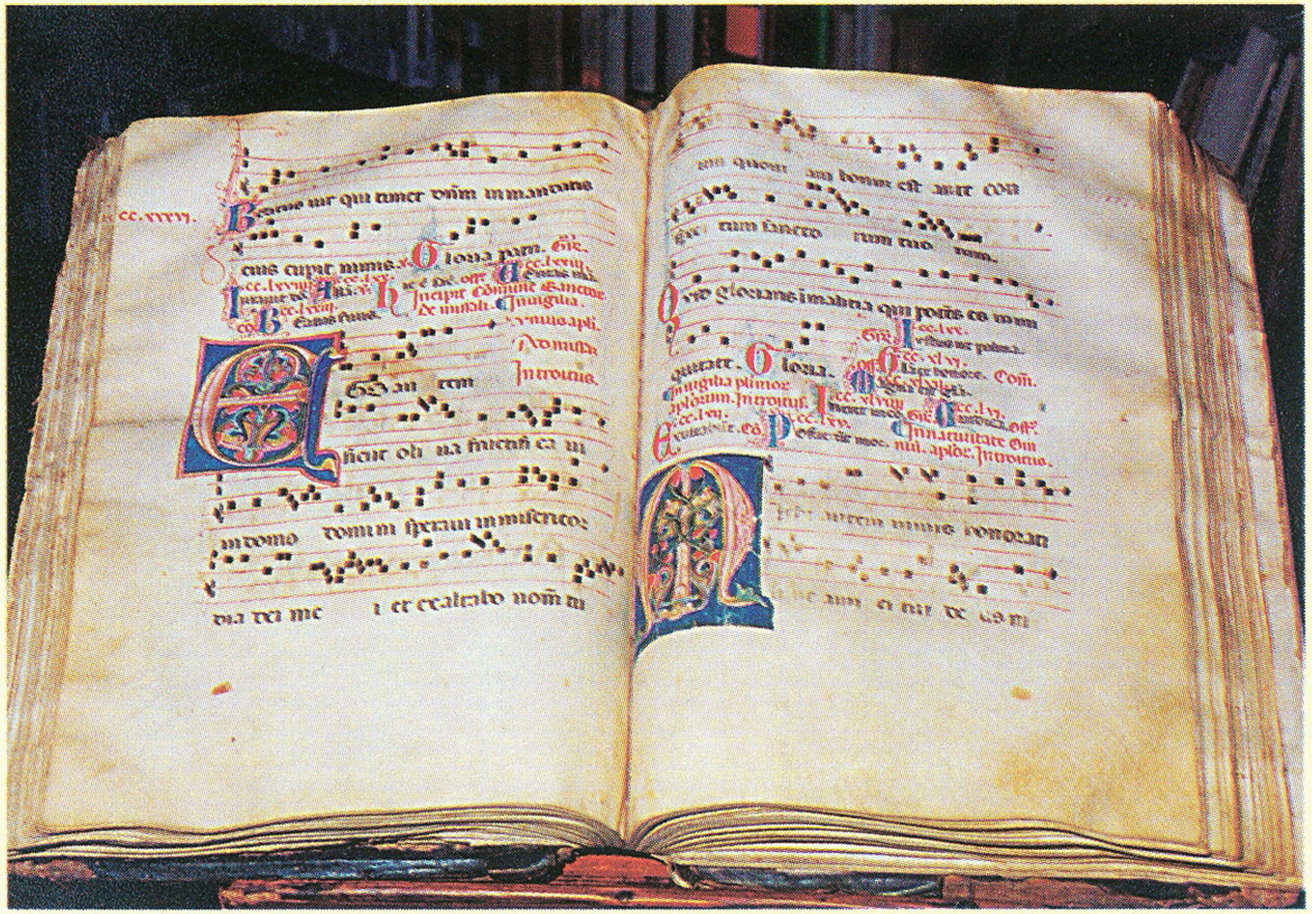

Sedam puta na dan Tebe hvalim: Jutarnjom,
Pohvalama, Trećim, Šestim, Devetim časom,
Večernjom i Povečerjem.

Pravilo 16,1-5

Razmišljajmo kakvi moramo biti pred licem Božanstva i njegovih anđela, te se kod pjevanja psalama vladajmo tako da se naš duh slaže s našim glasom.

Pravilo19, 6-7

Neka stoga molitva bude kratka i čista, osim ako nas božja milost ne potakne da je produžimo.

Pravilo, 20, 4

Moramo djelima, prema gore usmjerenima, postaviti one ljestve što su se pokazale Jakovu u snu. Kažemo da su strane tih ljestava naše tijelo i naša duša, a božanski je poziv u njih ugradio razne stupnjeve poniznosti i samostanske stege kojima nam se valja penjati.

Pravilo, 7, 8-9

Dobra revnost koju koludrice moraju imati.

Pravilo, 72. poglavlje

Čim netko pokuca, ili se oglasi koji siromah, vratar odgovori: Bogu hvala, ili: Blagoslovite.

Pravilo 66, 3

Svi gosti koji nam dolaze neka budu primljeni kao Krist, jer on će reći: Gost bijah i primiste me.

Pravilo 53, 1

Neka sestre poslužuju jedna drugu
u međusobnoj ljubavi.

Pravilo 35, 6

Vrijeme poslije blagovanja neka upotrijebe za čitanje i psalme.

Pravilo 48, 13

Lectio divina = Božansko čitanje
Zar nije svaka stranica i svaka Bogom nadahnuta riječ Staroga i Novoga zavjeta najispravnije pravilo ljudskog života?

Pravilo 73, 3

Moraju li sestre same spremati žetvu,
nek se ne žaloste, jer su tada koludrice
kad žive od rada svojih ruku,
poput naših otaca i apostola.

Pravilo 48, 7-8

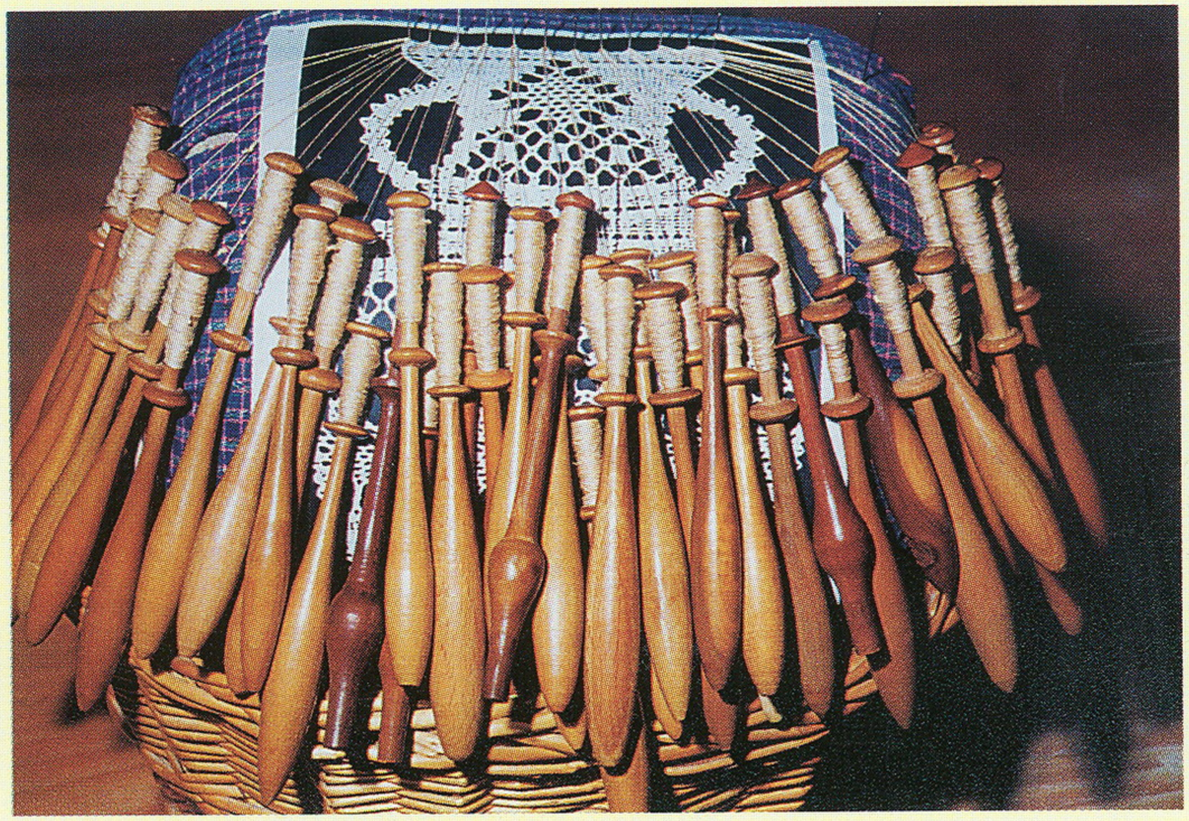

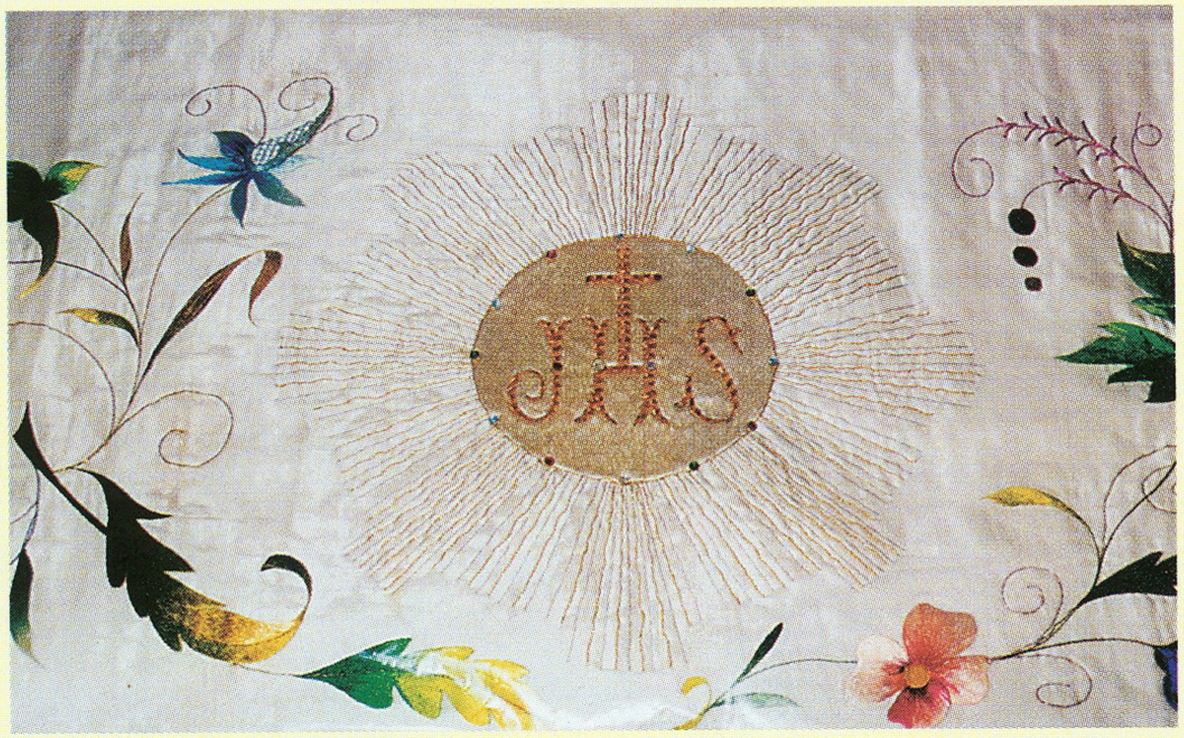

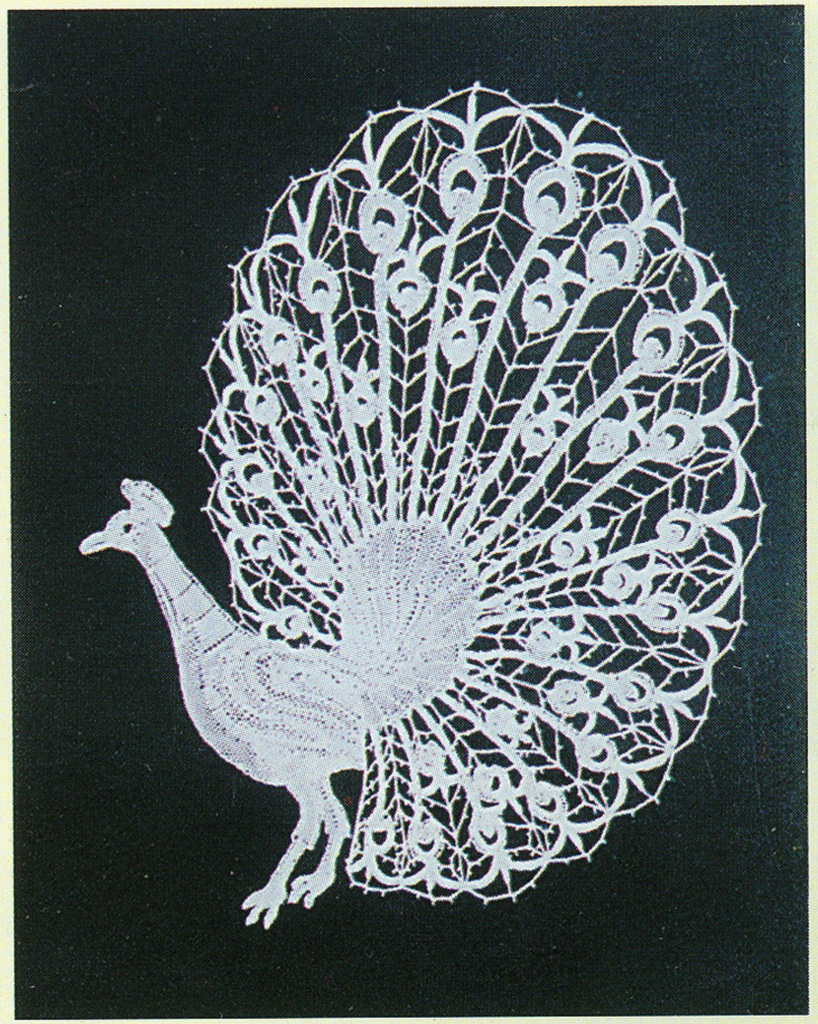

Ako u samostanu ima obrtnika,
svoj zanat obavljaju sa svom poniznosti,
da se u svemu slavi Bog.

Pravilo 57, 1-9

Nećemo izbjegavati njegovo učiteljstvo, nego ćemo u samostanu do smrti ustrajati uz njegov nauk i strpljivo sudjelovati u Kristovoj muci kako bismo imali udjela u njegovu kraljevanju.

Amen.

Iz Proslova Pravila, 50. redak

Benediktinski grb

Benediktinski samostan Sv. Petra · Jadranska obala 17 · 51557 Cres · Tel/fax: +385 (0)51/571-010